

Spellemann på taket

Kjære publikum

Sholem Aleichems fortellinger fra 1894 om den fattige melkemannen Tevye, som levde sitt liv i en russisk småby, har alltid betydd mye for det internasjonale jødiske miljøet.

I 1964 ble musikalen som baserte seg på disse historiene oppført på Broadway, og fikk navnet *Spellemann på taket*. Suksessen var formidabel, og musikalen er fremdeles en av de aller mest spilte. Med sin varme medmenneskelighet og sin medrivende og fengende musikk har *Spellemann på taket* en helt spesiell plass i musikalhistorien.

Vi beveges av og nikker gjenkjennende til Tevyes motstrebende møte med en ny tid, representert ved hans opprørske døtre, og ved de store politiske omveltningene som ligger som et bakteppe for handlingen. Rørende kjærlighetshistorier og storpolitiske hendelser veves sammen til en slags familiekronike om sorger og gleder i en oppbruddstid.

Spellemann på taket er også et oppgjør med fastlåste og undertrykkende tradisjoner, og setter spørsmål ved ulike oppfatninger som vi i dag diskuterer i vårt moderne, flerkulturelle samfunn.

Det historiske aspektet er også viktig i denne musikalen, som gir oss et bilde på et folks kamp for å overleve, og retten til å praktisere sin religion og utvikle sin egen kultur. Etnisk rensing, folkemord og forfølgelse av folkegrupper har vært, og er fremdeles, en skamplett på vår sivilisasjon.

Men uten det varmende forsvaret for det medmenneskelige, hadde aldri denne musikalen blitt omfavnet av det store, sammensatte publikummet som faktisk daglig oppsøker «Spellemannen» et eller annet sted i verden.

Og nå er altså turen kommet til Oslo Nye Teater. Vi går enda et skritt videre med vår stolte musikaltradisjon, og inviterer dere til Russland anno 1905, til en by vi kaller Anatevka. Hjertelig velkommen!

Svein Sturla Hungnes,
teatersjef

Spellemann på taket

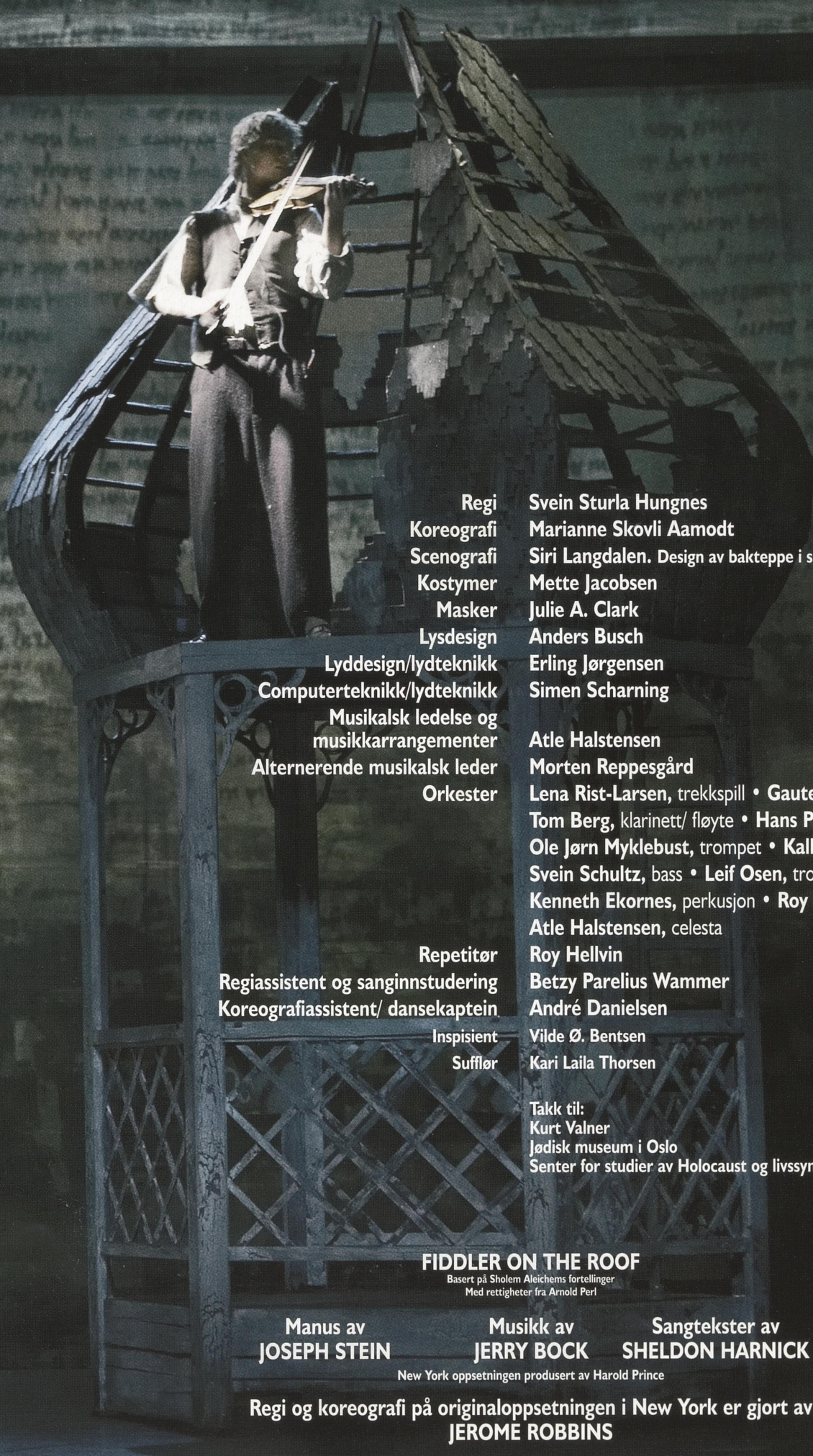
av Joseph Stein, Sheldon Harnick og Jerry Bock

Oversatt av Svein Sturla Hungnes. Sanger gjendiktet av Finn Ludt

Tevye	Dennis Storhøi
Golde	Eli Anne Linnestad
Spellemann	Alexander Rybak
Tzeitel	Stine Buer
Hodel	Jannike Kruse Jåtog
Chava	Emilie Christensen
Shprintze	Camilla Winther Kogstad/ Emilie Skolmen Kaafjeld
Bielke	Johanne Falkenberg/Amalie Krogh Sundbø
Motel	Trond Fausa Aurvåg
Perchik	Espen Alknes
Fyedka	Bartek Kaminski
Lazar Wolf	Anders Hatlo
Yente	Kari-Ann Grønsund
Mordcha	Mads Henning Jørgensen/ Brede Bøe
Rabbiner	Per Skjølsvik
Mendel	Sondre Krogtoft Larsen
Avram	Anders Rogg/ Hans Rønningen
Shaindel/ Bestemor	Tzeitel Eli Stålhand/ Bentine Holm
Fruma-Sarah	Sidsel Ryen
Konstabel	Gard Øyen
Nachum	Arnfinn Austlid, praksiselev fra GITIS Scandinavia
Dansere	André Danielsen, Heidi R. Ellingsen, Tom Arild Hansen, Birgitte N. Lund, Jan Ivar Lund, Jon Torger Storsnes, Anders Thoresen, Søren R. Thøgersen.
Landsbybeboere	Betzy Parelius Wammer, Olav Midttun Lie, Anders Rogg, ensemblet
Barn	Sander Welle Jacobsen/ Pelle Aleksander Karlsson, Stefan August Bennetzen/ Andreas Heisholt.

PREMIERE 31. JANUAR 2007 PÅ OSLO NYE HOVEDSCENEN

Regi **Svein Sturla Hungnes**
Koreografi **Marianne Skovli Aamodt**
Scenografi **Siri Langdalen. Design av bakteppe i samarbeid med Erik Gullerud**
Kostymer **Mette Jacobsen**
Masker **Julie A. Clark**
Lysdesign **Anders Busch**
Lyddesign/lydteknikk **Erling Jørgensen**
Computerteknikk/lydteknikk **Simen Scharning**
Musikalsk ledelse og musikkarrangementer
Alternerende musikalsk leder
Orkester

Atle Halstensen
Morten Reppesgård
Lena Rist-Larsen, trekkspill • Gaute Skrove, fiolin •
Tom Berg, klarinett/ fløyte • Hans Petter Aasen, fagott •
Ole Jørn Myklebust, trompet • Kalle Helgesen, akustisk gitar •
Svein Schultz, bass • Leif Osen, trommer/ perkusjon •
Kenneth Ekornes, perkusjon • Roy Hellvin, harmonium •
Atle Halstensen, celesta
Roy Hellvin
Betzy Parelius Wammer
André Danielsen
Inspisient **Vilde Ø. Bentsen**
Sufflør **Kari Laila Thorsen**

Takk til:
Kurt Valner
Jødisk museum i Oslo
Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter.

FIDDLER ON THE ROOF

Basert på Sholem Aleichems fortellinger
Med rettigheter fra Arnold Peri

Manus av
JOSEPH STEIN

Musikk av
JERRY BOCK

Sangtekster av
SHELDON HARNICK

New York oppsetningen produsert av Harold Prince

Regi og koreografi på originaloppsetningen i New York er gjort av
JEROME ROBBINS

Denne produksjonen presenteres etter avtale med JOSEF WEINBERGER LIMITED
på vegne av MUSIC THEATRE INTERNATIONAL of New York

- Hvor drar du?
- Til Chicago. I Amerika.
- Arbeid hardt og kom snart...
- Farvel mama, farvel papa.
- Får vi noen gang se dem igjen?

Hva vi forlater? Ikke stort, bare Anatevka

Av Sidsel Levin

Slik slutter historien om Tevye og familien hans i den lille landsbyen Anatevka. De må forlate det som har vært deres hjem, de vet ikke hvor de skal, om de noen gang ses igjen, hva slags liv som venter dem der de kommer. De har med seg «litte grann av ditt, og litte grann av datt» – sine lysestaker til sabbaten, bønnebøker, noen kokekar, noen klær. Som så mange ganger før var livet blitt uutholdelig for jødene i de små landsbyene, stetlene, i Øst-Europa og Russland. Gjennom hundrevis av år har de alltid vært på flukt, alltid klare til oppbrudd.

Situasjonen for Sentral- Europas jøder opp gjennom århundrene var avhengig av stadig nye fyrsters forgodtbefinnende eller pengebehov. De kunne kastes ut, eller aller nådigst tillates å bli. De ble pålagt knusende særskatter. Yrkesforbudene var omfattende. Jøder fikk ikke bli medlem av håndverkslaug, fikk ikke eie land og i perioder ikke handle med dyr. De slapp ikke inn ved universiteter eller høyskoler. Jøder måtte kle seg i spesielle klær, slik at de var lett gjenkjennelige, og kunne helt fra 1300-tallet bli internert i spesielle områder eller bydeler – etter hvert kalt ghetto. Kontakten med storsamfunnet skjed-

de egentlig via pengehandel. Den virksomheten fikk jøder drive, siden den var ansett som syndig geskjeft etter kristne normer. I siste halvdel av 1800-tallet løsnet restriksjonene, noe som bl.a. resulterte i en oppblomstring av jødiske intellektuelle og kunstnere.

EXODUS FRA ØST

I Øst-Europa pågikk fryktelige jødeforfølgelser (pogromer) – drap, voldtekt, trakassering, trusler og overgrep av alle slag – både i byene og i landsbyene utover 1800-tallet. Jødene var i praksis rettsløse, og ofte statsløse, og tvunget til å bo innenfor avgrensede soner. Gutter helt ned til 11-12-årsalderen kunne når som helst hentes til 25 års militærtjeneste i tsarens styrker. De vendte sjelden tilbake.

Frem til 1917, og særlig rundt 1880 og 1905, utvandret ca. 3 millioner jøder fra disse områdene i øst. De pakket noen få eiendeler og dro ut i det ukjente, nok en gang i troen på at det måtte finnes et sted hvor jøder ble tålt, bare de arbeidet hardt og oppførte seg ordentlig. Gang på gang la de ut på vandring

i håp om å finne et land å bli borgere av, hvor barna fikk gå på skole og de alle kunne sove trygt om natten.

De hadde hørt om Amerika og om friheten langt der borte. De drømte om det lovede land, Israel, der måtte vel jøder kunne føle seg trygge. Noen hadde hørt om Norge. En tremenning eide en fruktbutikk der. De visste ikke hvor Norge var, men de visste at jøder fikk lov å bo der uten redsel for å bli drept.

Tevye kunne godt reist til Norge. Du kunne møtt ham i Nordregate på Grünerløkka i Kristiania, med lua bak i nakken, den tradisjonelle trøyen med snorer og knuter fra fire hjørner dinglende under den slitte jakken, med bønneboken i hånden – på vei til synagogen i Calmeyergaten, eller på vei land og strand rundt med varene sine i en stor oppakning på ryggen. Golde kunne sitte på en benk på Olaf Ryes Plass og utveksle nyheter med de andre jødiske konene fra Markveien, før de gikk hjem for å bake challe (flettebrød), eller koke mat når barna kom fra skolen. Kanskje måtte de gjøre i stand til en ekstra gjest, kanskje til en leieboer. Den som hadde to rom, måtte leie ut

det ene for at det skulle være penger til mat neste shabbat, fredagskvelden.

GRUNNLOVENS § 2

Da eidsvollsmennene vedtok Norges grunnlov i 1814, valgte de å opprettholde det gamle forbudet mot jøders adgang til riket. Det var et vedtak sprunget ut av uvitenhet, fordommer og religiøs motstand mot den jødiske tro, noe også den senere debatt om endringen ble preget av, i tillegg til en uttalt massiv frykt for masseinnvandring. I dag ville vi kalle det rasisme. I 1851 ble den delen av § 2 som gikk under betegnelsen «jødeparagrafen», endret av Stortinget. Det skyldtes i stor grad Henrik Wergelands mangeårige, utrettelige kamp mot paragrafen, og hans deltagelse i den offentlige debatt. Flere ganger sendte han inn forslag til Stortinget om å endre paragrafen som han mente var en skamplett og en skjensel for Norge som fri, kristen nasjon.

Wergeland, som døde i 1845, fikk selv ikke oppleve opphevelsen, men i 1849 reiste danske og svenske jøder et monument over ham i takknemlighet over

hans innsats. Hver 17. mai møtes norske jøder ved Wergeland-monumentet i Oslo, og en representant for Jødisk Ungdomsforening legger ned en krans.

JØDISK INNVANDRING TIL NORGE

Det kom ikke mange jøder de første årene etter opphevelsen av §2. Den første jødiske innvandringen frem til 1880, besto hovedsakelig av velutdannede og delvis velstående handelsborgere fra Danmark og Nord-Tyskland. Ca. 25 av dem fant seg godt til rette og slo seg ned her, andre bodde i landet i kortere perioder, for så å reise videre til England eller Amerika. De som kom rundt århundreskiftet, kom fra øst – det vil si fra ingenting, ingenting annet enn fattigdom, rettsløshet og forfølgelse, fra tsarrikets pogromer og kosakkenes villskap. Frem til 1920 kom det ca. 1200 jødiske innvandrere til Norge, fra Litauen, Latvia, Polen og Russland. De fleste av dem kom fra små stetter – landsbyer – som

Anatevka, hvor folk var ortodokst religiøse, fattige og hadde lite utdannelse. Ofte reiste en eller to av mennene i familien først, og så fulgte familiene etter. Flere familier fra samme landsby kunne godt utvandre til samme sted, og man kunne også møte igjen folk fra nabostetten i den lille jødiske menigheten i Kristiania, Norge.

Det var ikke lett å etablere seg i det fremmede landet, og det var ikke mange yrker å velge mellom for den som var uten penger og ikke kunne språket. Mange reiste rundt på landsbygda som omførselshandlere – hozirer. De var borte lange tider av gangen, og prøvde bestandig, men ikke alltid med hell, å komme hjem til de store høytidene. Drømmen var å starte en egen liten forretning – frukt og tobakk, manufaktur og trikotasje, vesker. De med håndverksferfaring hadde muligheter innenfor sine områder. Mine oldeforeldre på morsside hadde erfaring som tobakksfabrikkarbeidere i Vilnius, og ble «head-hunted»

for å lære opp arbeidsstokken ved Langaards tobakksfabrikk.

«BOKENS FOLK»

Det jødiske folk er ofte blitt kalt «bokens folk». Det henspiller på hvor sentralt de hellige skrifter står i jødedommen og i jøders liv. For jøder er det en plikt og en glede å studere dem. Bøkene skal behandles med respekt og kjærlighet. Det er nok derfor Tevye, ulært som han er, men belest i skriften, stadig henviser til og understreker: «Som Den hellige bok forteller oss...»

Studier og lesning i Toraen og i bønnebøker, har medført at selv de fattigste jødene aldri var analfabeter. For de jødiske innvandrerne til Norge ved forrige århundreskifte, de som selv bare snakket jiddisch og leste hebraisk, var det uendelig viktig at barna med en gang begynte på skole, lærte norsk og fikk utdanning.

Det var viktig til «bli norsk». Takknemlig over å finne et fristed og få bli norske borgere,

satset de på å lære seg og tilpasse seg norsk liv og tradisjoner – uten at det betød å gi slipp på egen jødisk identitet. Barna fikk norske venner. Alle, barn som voksne, visste hvem Henrik Wergeland var, og hva de hadde å takke ham for. Andre generasjon lærte å gå på ski, og siterte Ibsen og Snorre. 17. mai var en stor dag. Ingen klespåbud fantes på Grünerløkka, jøder fikk kle seg som alle andre i området der de bodde. Noen av dem som selv hadde rømt fra tsarens militærslaveri, tjenestegjorde med stolthet i den norske hær i 1905.

De jødiske innvandrerne fra øst slet med en uendelig fattigdom. Det fantes ingen sosialhjelp den gang; folk hjalp hverandre. Det de eide av verdi hørte sabbaten til, som lysestaker, vinbeger, en hvit duk, et dekke over flettebrødet. De slo seg først ned i de store byene, men etablerte seg mange steder i landet etter hvert; på Vestlandet, i Nord-Norge – også i Tromsø bodde det noen jødiske familier.

Mange av de jødiske innvandrerne i landet gjorde det etter hvert godt, og de engasjerte seg innenfor alle områder og yrkesretninger i samfunnet. De arbeidet hardt, overholdt sine religiøse helligdager, matregler og sitt sosiale, jødiske liv. De spilte teater, startet foreninger, bygde synagoge og fikk gravlund. De brakte med seg sin kultur, sin historie, sine sanger, sin musikk. Klezmermusikken, som nesten ble utslettet sammen med Europas jøder under Holocaust, blomstrer i våre dager igjen over hele Europa og i USA, og opplever popularitet i vide kretser.

Tross friheten kom det aldri mange jøder til Norge. 1830-årenes skrekk for masseinnvandring – presist fremført av en stortingsrepresentant som hevdet at det lå en flåte med jøder utenfor Göteborg som bare ventet på anledningen til å oversvømme det norske riket, narre på folk unødvendige luksusvarer og gjøre nordmenn arbeidsløse – viste seg å være akkurat hva Wergeland kjempet mot: skremselpropaganda.

I 1940 var det ca. 2200 jøder spredt over hele landet. Frem til 1940 sov de trygt om natten, og takket Gud hver dag for det. I dag er tallet ca. 1400.

HOLOCAUST

I 1901 kom min farfar til Norge med en sekk på ryggen og en velbrukt bønnebok i lommen. Han ble godt kjent i mange norske dalfører, inntil kroppen var så utslitt av vandrings og bæring at han måtte gi opp livet som omførselshandler. Han het David, men han kunne like gjerne hett Tevye.

«Min farmor ankom Kristiania som 17-åring. I ukevis hadde hun reist alene gjennom Russland og Polen, og kom fra Stettin i bunnen av en fiskebåt...» Hun trodde hun kom til Sverige. Onkelen hennes, som ventet på kaien, måtte betale henne ut på bryggen før hun fikk gå i land. Dagen etter sto hun bak disken og ekspederte i hans bitte, lille fruktbutikk, med prisene nedskrevet på en lapp. Hennes mor het Golde, en driftig og sterk mater familias, full av jødiske eventyr, spøkelseshistorier og livsvisdom. Alle kom de av samme grunn. På samme måte som Tevye og Golde, dro de fra ruinene av sine tidligere liv.

I sitt 81. år, 26. november 1942, ble min oldemor Golde slept om bord i «SS Donau» og deportert til Auschwitz sammen med to døtre, tre svigersønner og syv barnebarn.

Min Golde kom fra en stett ved navn Samelan. Det kunne like gjerne vært fra Anatevka.

Musikknumrene

1. akt

1. **Tradisjon**
Tevye, Spellemann, ensemblet
2. **Parmaker**
Tzeitel, Hodel, Chava, Shprintze, Bielke
3. **Om jeg var en rik mann**
Tevye, Spellemann, kor
4. **Sabbatbønn**
Tevye, Golde, Spellemann, ensemblet
5. **En skål for livet**
Tevye, Lazar Wolf, Spellemann, ensemblet
6. **Herrens mirakel**
Motel, Tzeitel, kor
7. **Drømmen**
Tevye, Golde, Mormor Tzeitel, Rabbiner, Fruma Sarah, ensemblet
8. **Bryllupsintro**
Ensemblet
9. **Sol opp, sol ned**
Tevye, Golde, Hodel, Perchik, ensemblet
10. **Bryllupsdans**
Ensemblet

2. akt

1. **Ouverture**
Spellemann, orkester
2. **Elsker du meg?**
Tevye, Golde, kor
3. **Ryktet**
Yente, ensemblet
4. **Langt fra mitt eget hjem**
Hodel, kor
5. **Spellemannens hymne (trad.)**
Spellemann, orkester
6. **Lille Chavaleh**
Tevye, Spellemann, kor
7. **Anatevka**
Tevye, Golde, Lazar Wolf, Yente, Mendel, Mordcha, Spellemann, ensemblet

Fakta

Spellemann på taket (*Fiddler on the roof*)

MUSIKALEN

Joseph Stein (manus)/ Jerry Bock (musikk)/ Sheldon Harnick (sangtekster). Basert på fortellinger av Sholem Aleichem. Urvremiere Imperial Theatre, New York 22. sept. 1964. Ble spilt sammenhengende på Imperial-, Majestic- og Broadway Theatre til 2. juli 1972. Antall forestillinger totalt: 3242.

Produsent: Harold Prince. Regi/koreografi: Jerome Robbins. Tevye: Zero Mostel.

Fikk 9 Tony-priser i 1965 (bl.a. til Zero Mostel, Joseph Stein, Jerome Robbins, Harold Prince) og i 1972 Tony-pris for å ha blitt «the longest-running musical in Broadway history».

Ble satt opp i London i 1971 med den til da ukjente Topol som Tevye («original London cast» er utgitt på CD)

FILMEN

Nå superstjerne Topol – som hadde spilt Tevye i London og Tel Aviv – fikk også hovedrollen i den amerikanske filmversjonen av musikalen (*Fiddler on the Roof*, 1971). Regi/ produsent: Norman Jewison. Den norske skuespilleren og danseren Tutte Lemkow (1918 -1991) hadde rollen som Spellemann. Vant tre Oscars i 1971 og to Golden Globes i 1972, hvorav en til Topol.

SPELLEMANN I NORGE

Norgespremiere på Den Nationale Scene 22. september 1967. Ble en kjempesuksess.

Tevye: Svend von Düring. Regi/koreografi: Henny Mürer (som også hadde regi/koreografi på den første svenske oppsetningen med Gösta Bernhard som Tevye).

Den Nationale Scene satte den også opp i 1988. Tevye: Helge Jordal. Regi: Bentein Baardson.

Oslo-premiere: Det Norske Teatret, april 1968. Tevye: Lasse Kolstad/Rolf Just Nilsen. Regi: Tom Abbott. Ble også spilt på Det Norske Teatret i 1987. Tevye: Lasse Kolstad. Regi: Barthold Halle.

Ble satt opp ved Trøndelag Teater i 1998. Tevye: Ola B. Johannessen/John Yngvar Fearnley. Regi: Morten Cranner.

Spilt på Hålogaland Teater i 2002. Tevye: Helge Jordal. Regi: Marit Moum Aune

Har aldri tidligere vært spilt på Oslo Nye Teater.

Fra jødernes historie i Europa

Av Kurt Vålner

ENGLAND

De første beretningene om jøder i England er fra det 11. århundre. Det var jøder som kom til Frankrike under korstogene. Etter hvert vokste antallet så sterkt at man måtte fastslå deres rettslige stilling ved spesielle lover som innebar at de måtte betale høye avgifter til kongen.

Under de første korstogene led jøder ingen overlast, men de skulle ikke forskånes. Den tredje september 1189 ble Richard Løvehjerte kronet i London, og dette var begynnelsen til jødernes martyrium i England.

Jødene ble utelukket fra Westminster Abbey hvor festlighetene fant sted, og da en deputasjon med rike gaver fra jødene ankom for å hylle den nye kongen, ble de brutalt overfalt. I flere dager raste en voldsom kamp som kostet mange hundre jøder livet. Da Richard Løvehjerte dro ut på sitt tredje korstog, fortsatte jødeforfølgelsene over hele England med ran og mord. Kong Edward I gjorde ende på det jødiske problem ved å utvise jødene fra England. Mot slutten av 1290 forlot ca. 16.000 fattige og utplyndrede jøder landet. Jødiske eiendommer ble konfiskert og synagoger omdannet til kirker.

FRANKRIKE

Jødene flyktet til Frankrike, hvor de ble utplyndret og utvist fra landet i 1306. Men man kunne rett og slett ikke unnvære dem av praktiske årsaker, og i 1315 fikk de komme tilbake. Og alt syntes å være i orden.

Men så, i 1320, fortalte en gjeter at han hadde hatt en visjon: En due kom flyvende og satte seg på hans skulder. Da han ville gripe den, ble den forvandlet til en jomfru som oppfordret ham til å utrydde alle kjettere.

Gjeteren samlet sammen hundrevis av dagdrivere og arbeidsløse, og raserte over 120 jødiske menigheter, hvor flere tusen jøder og deres barn ble tvangs døpt. Noen år senere ble noen brønner forgiftet av spedalske, som hevn på samfunnet som hadde isolert dem på grunn av smittefaren. Dette fikk jødene skylden for, og myrderiene fortsatte. I 1394 ble samtlige jøder utvist fra Frankrike.

SPANIA

I begynnelsen av det 13. århundre ble kristendommen den seirende makt i Spania. Kun i Granada greide maurerne å bevare sin uavhengighet en tid. Dette var en gulltid for jødene, som samarbeidet med begge parter. De var leger og vitenskapsmenn, og på grunn av sin dyktighet var de vel ansett ved det kongelige hoff. Likevel økte aversjonene mot jødene, særlig på grunn av de forskjellige religionsdisputter, som alle ville den jødiske religionen til livs.

Jødeforfølgelsene i Spania begynte for alvor i 1391, da en biskop på et torg i Sevilla oppfordret sine tilhørere til å overfalle jødene i sine hjem, med det resultat at hele det jødiske kvarter i Sevilla ble rasert. Etter Sevilla fulgte tilsvarende angrep på andre blomstrende menigheter i Spania. I denne «helige krig» lød parolen: Jødene skulle enten døpes eller drepes. Mange tusen led martyrdøden, mens de fleste som gikk over til kristendommen beholdt sin jødiske tro i det skjulte. Disse ble kalt «marranere» (de foraktede).

Etter at kong Ferdinand og dronning Isabella hadde besteget tronen, skulle alle annerledes troende tvinges over til katolisismen. Landet skulle først og fremst renses for maranere. Inkvisisjonen var våpenet som ble brukt for å oppnå dette. Under torturens frykteligste kvaler måtte de ulykkelige tilstå sin forbrytelse, og deretter ble de brent på bål. Den første Autodafe fant sted i 1481, under festlige religiøse seremonier. Jøder hadde nå ikke lenger anledning til å oppholde seg på spansk jord. Noen dager før fristens utløp, hadde tusener av jøder oppholdt seg på kirkegården for å ta farvel med sine døde, hvorpå vel 300 000 jøder tok vandrestaven i hånd, og gikk en uviss fremtid i møte. Mange døde av

sult og pest, men de få som overlevde fant seg nye hjem i Holland, Nord-Afrika eller Tyrkia. Blant de mange land som fulgte Spanias eksempel, var Portugal, som utviste alle jøder i 1497.

TYSKLAND OG ØSTERRIKE

I det 13. århundre ble jøder gjentatte ganger myrdet i Tyskland og Østerrike, foranlediget av anklager om at jøder hadde angrepet hostiene, selv om flere paver benektet dette. Da svartedauden kom til Europa i 1348, het det seg at jødene hadde forgiftet brønnene, og tusener måtte bøte med livet. Bare i Regensburg ble hele menigheten, 1800 mennesker, brent. I Worms kom jødene sine undertrykkere i forkjøpet, og satte selv sine hus i brann og led flammedøden. Jødene ble innesperret i «jødegater» som om kvelden ble lukket med store porter, og de måtte bære et gult merke på klærne. Da jødene ikke ville omvende seg til kristendommen forlangte Martin Luther at alle synagoger skulle rives og alle jødiske bøker brennes. I tillegg ble det bestemt at jøder kun kunne ha manuelt arbeid, og at tungen skulle skjæres av alle rabbinere. Da Julius Schreiner under Nürnbergprosessen etter andre verdenskrig ble dømt til døden, sa han at han ikke hadde sagt noe som ikke Martin Luther hadde sagt.

POLEN

Årene 1648 til 1658 var en fryktelig periode i jødenes historie i Polen. I Ukraina som den gang tilhørte Polen, gjorde kosakkene et opprør mot den polske adel, som ville tvinge dem til å gå over fra den gresk-katolske kirke til den romersk-katolske. Siden jødene stort sett var landarbeidere hos den polske adel, gikk dette først og fremst ut over jødene, som ble de første ofrene. Bare i byen Neminov ble over 6000 jøder myrdet.

RUSSLAND

Inntil det 16. århundre levde det bare noen få jøder i Russland. I alle avtaler som ble gjort med fremmede land var alltid denne formuleringen med «med unntak av jøder». Da Peter den store anla den nye hovedstaden St. Petersburg, var det ulovlig for jøder å bosette seg der. Jødene ble beskyldt for å stå bak de utroligste ting, selv hungersnød fikk de skylden for. Særlig påsken var ille, da man påsto at jødene drepte kristne guttebarn og drakk deres blod. Ble sønnen til en godseier innkalt til militæret, kunne han sende en jøde i stedet. Militærtjenesten kunne vare i hele 25 år. Forholdene var svært tøffe, og soldatene ble ofte angrepet av smittsomme sykdommer som kolera. I tillegg ble de jødiske soldatene tvunget til å spise svinekjøtt, noe som er strengt forbudt etter jødisk lov.

Jøder hadde ikke adgang til Norge før 1851, og i dag bor det ca. 1.400 jøder i landet. Disse er stort sett etterkommere etter russiske og polske jøder. Det finnes i dag to jødiske menigheter her i landet, en i Oslo og en i Trondheim.

Spellemann på taket og jødiske tradisjoner

Av Kurt Valner

Den jødiske religion har regler og tradisjoner for nesten alt. Svært mange av disse er bortimot umulige å overholde i dagens moderne samfunn, men det er visse påbud de fleste følger, selv om det kan variere fra land til land og fra familie til familie.

Når husfaren ber sine daglige bønner skal hans hode være tildekket av en kalott, en yarmulka eller kippah. Det viser ærefrykt overfor Gud. I synagogen vil han også ha et bedesjal, en såkalt tallit, over skuldrene. Husmoren på sin side skal sørge for at hennes hjem er strengt kosher. Dette knytter seg til de jødiske spiregler, som er mange og kompliserte. Stort sett er de sunnhetsforskrifter, laget i tider uten kjøleskap og dypfrysere. Man må ikke spise svinekjøtt, sannsynligvis pga. faren for trikiner. All slakting foretas under oppsyn av en religiøs mann, hvoretter kjøttet merkes og stemples kosher. Dette uttrykket er i dag gått inn som en del av det amerikanske språk, og betyr nærmest «godkjent».

KOBLER-TRADISJONEN

Det som mer enn noe annet har knyttet jødene sammen er forfølgelse, religion og tradisjon, slik det skildres i åpningssangen *Tradizie*. Pikene i de gamle jødiske samfunn ble tidlig forberedt på giftemål. Det var foreldrenes plikt å sørge for at alle døtre ble gift, den eldste selvsagt først. Man brukte gjerne en profesjonell ekteskapsformidler – en såkalt schatken – som fant ut hvem som passet sammen, oftest basert på sosial rangstige. Den gjeveste svigersønn man kunne få var en from og lærd mann som studerte Bibelen. De unge pikene drømte nok ofte om hvem ektemannen skulle bli, og i sangen *Parmaker* synger de: *For papas skyld en belest en, for mama, gjør ham rik som en prins, og jeg, jeg ønsker meg mest en som ligner den vakreste mann som finns..* I ethvert jødisk hjem verden over er det festet en mezuzah på dørkarmen. Dette er en liten hylse som inneholder to bibelskrifter, håndskrevet på pergament. Disse symboliserer at man all-

tid må huske på at Gud er allmektig. I kveldens forestilling vil man se at kobler-sken Yente kysser sin finger og berører denne mezuzahen med ærbødighet før hun går inn i Tevyes hus.

OM JEG VAR EN RIK MANN...!

Innenfor den jødiske religion retter man sine bønner direkte til Vårherre, ikke gjennom en prest eller pater, og Tevye har likeledes i stykket lange samtaler med Den allmektige. Visserligen beklager han seg over sin fattigdom, men samtidig får vi høre at den høyeste form for rikdom ikke er jordisk gods. Det er å sitte hele dagen i synagogen og studere de hellige skrifter sammen med de lærde menn.

SABBATBØNN

Den jødiske sabbat begynner fredag kveld etter solnedgang og slutter lørdag kveld ved solnedgang, eller når man kan se tre stjerner på himmelen. I dette tidsrom skal alt arbeid opphøre, for mennesker og dyr. Det er ganske fascinerende å tenke på at disse forskriftene ble satt i verk to tusen år før man hadde miljøvernlover, arbeidstilsyn og fagforeninger. Sabbaten overholdes stort sett også av ikke-religiøse jøder, idet hele familien samles fredag kveld til en hyggelig sammenkomst hvor husmoren tenner to stearinlys som hun setter på bordet; et symbol på hjem og varme. Husfaren sier en velsignelse over et glass sakral vin fra Israel. Han velsigner også sine barn. Hver fredag baker husmoren dessuten to brød, challah, som ligger fremme. Disse symboliserer Guds hjelp til israelittene den gang de vandret i ørkenen. Hver dag lot Gud det regne manna fra himme-

len, akkurat nok til dagens måltid. Men det å plukke opp manna fra bakken ble sett på som arbeid, hvilket ikke skulle forekomme på sabbaten, så derfor lot Gud det regne dobbel porsjon hver fredag.

EN SKÅL FOR LIVET!

Sammensetningen av den 8. og 10. bokstav i det hebraiske alfabetet, henholdsvis chet og jod, danner tallet 18 eller chai som også betyr liv. Lechaim betyr «til livet», og uttales når man skåler. Ut fra bokstavene som danner en chai lager israelske gullsmeder et usedvanlig vakkert halssmykke som bæres av jødiske kvinner verden over som er stolte av sin identitet. Også turister på besøk i Israel kjøper ofte dette smykket, og bærer det sannsynligvis ofte uten å vite hva det symboliserer. I sangen *Vårt liv* hører vi en optimistisk Tevye og landsbyfolket som sammen uttrykker håp om en bedre fremtid.

SOL OPP, SOL NED

En av de mest populære sangene i forestillingen er den som synges under bryllupsseremonien, der foreldrene plutselig oppdager at barna er voksne. En jødisk vielse foregår under en baldakin, en chuppah. Den består av fire stenger med et lite silke- eller fløyelsklede som tak. Chuppah betyr egentlig å tildekke med blomster, og er en tusenårig tradisjon fra den tid brudeparet ble dekket med blomsterkranser som symbol på det hjem brudgommen førte sin brud til. På slutten av vielsen tramper brudgommen på et lite glass i et klede, et symbol på at man aldri må glemme Jerusalem og ødeleggelsen av det andre templet.

ELSKER DU MEG?

I *Spellemann på taket* drømmer Tevye at landsbyslakterens kone står opp fra de døde, for å forhindre ekteskapet mellom Tevyes datter og den avdøde slakterfruens mann. Tevye på sin side forteller at han møtte sin kone for første gang på bryllupsdagen. De kan derfor ikke ha vært fra samme landsby og en ekteskapsformidler, en schatken, må ha formidlet ekteskapet. De var de eneste som hadde tillatelse til å reise fritt rundt til andre byer for å formidle kontakter. Etter 25 års ekteskap spør Tevye sin Golde: Elsker du meg?

ANATEVKA

Det er liksom fastslått en gang for alle at en opera skal ende med død og tragedie, men en operette eller en musikal skal være sprudlende livlig og glad, med en feiende flott finale. Men hvem i all verden vil finne på å lage en musikal om fattige, russiske jøder under tsarveldet, hvor slutten er sørgelig og avslutningsmusikken er en langsom og mollstemt melodi? Noe av forklaringen kan man kanskje finne i det faktum at handlingen til *Spellemann på taket* er hentet fra Scholem Aleichems eminente forfatterskap. Aleichem skrev på jiddisch, og hans bøker var nærmest fast inventar i jødiske hjem verden over. Få har som ham evnet å skildre det barokke og til og med lattervekkende i situasjoner som i bunn og grunn er av trist karakter. *Spellemann på taket* slutter med at jødene blir fordrevet fra landsbyen Anatevka. De jødiske samfunn i Skandinavia er stort sett annen- og tredjegerasjons etterkommere etter de som den gang, omkring 1905, ble landsforvist.

Jødernes historie: en kronologisk oversikt

ca. 1900-1800 f.Kr. Den bibelske patriark, Abraham, som jødene regner som sitt historiske opphav, reiser fra Mesopotamia til Kanaan.

ca. 1700-1290 f.Kr. Israelittene drives av sult fra Kanaan til Egypt og blir der gradvis et slavefolk.

ca. 1290 f.Kr. Moses fører israelittene ut av Egypt. I løpet av 40 års vandring i Sinais ørken mottar jødene de ti bud.

ca. 1250-1225 f.Kr. Josva fører Israels 12 stammer tilbake til det lovede land, Kanaan.

ca. 1000 f.Kr. Det opprettede kongedømmet, som ble splittet under Saul, gjenføres under David, som knuser filisterene og gjør Jerusalem til hovedstad.

964 f.Kr. Konstruksjonen av det første Tempelet.

ca. 926 f.Kr. Salomo, Davids sønn, dør. Riket blir splittet i to deler: Israel og Juda.

ca. 733-721 f.Kr. Assyrerne har makten i Israel og Juda. «De ti fortapte stammer» blir deportert.

598-538 f.Kr. Nebukanesar hersker over Juda. Han ødelegger Jerusalem, og deporterer mesteparten av befolkningen til Babylon. Perserkongen Kyros erobrer Babylon, og gir jødene tillatelse til å reise tilbake til Jerusalem og bygge opp igjen det ødelagte Tempelet.

332 f.Kr. Aleksander den store legger Palestina under makedonsk herredømme.

198 f.Kr. Palestina erobres av Syrias herskere, seleukidene.

63 f.Kr. Palestina okkuperes av romerne, som gir det navnet Judea.

33 e.Kr. Jesus korsfestes på Golgata.

70 Jerusalem faller og Tempelet ødelegges.

132-135 Et siste opprør mot romerne knuses etter tre år. Jødene utestenges fra Jerusalem, og Judea omdøpes til Syria Palestina til minne om jødernes erkefiender, filisterene.

ca. 400 Jerusalem Talmud (en stor samling av sitater og uttalelser fra jødiske skriftlærde) ferdigskrives.

ca. 500 Babylonia Talmud ferdigskrives.

638 Palestina erobres av araberne. De neste 460 år står landet under

muslimsk herredømme.

1096 Etter en appell fra pave Urban II går franske soldater og andre kristne land til korstog for å befri Palestina fra muslimsk styre.

1099-1291 Korsfarerne har erobret Jerusalem, og vil ha kristent herredømme over Palestina. I 1187 blir Jerusalem okkupert av den kurdiske lederen Saladin, og fire år senere faller korsfarenes siste skanse for angrep fra de tyrkiske mamelukkene, som nå blir de ubestridte herskerne i Det hellige land. Paven beordrer jøder i Europa å bære gult merke og en spesiell hatt, slik at kristne skal se dem og lettere kunne unngå dem (1215). I de følgende år tvinges de til å bo i egne, lukkede gettoer.

1290 Jødene utvises fra England.

1492 Det spanske kongepar fordriver jøder og muslimer fra Spania.

1517 Mamelukkene nedkjempes av den tyrkiske sultanen Selim I. De neste fire århundrer er Palestina en provins i det ottomanske riket.

1654 Jøder bosetter seg i Amerika

1700-tallet Hasidismen oppstod i polsk Ukraina på 1700-tallet som en jødisk bevegelse, under ledelse av Israel Baal Schem Tov (1700-60). Var en reaksjon mot den rådende intellektualisme og kom i første halvdel av 1800-tallet til å omfatte mer enn halvparten av verdens jøder etter at retningen hadde spredt seg i Øst-Europa og på Balkan.

1791 De franske jødene ble «frie menn».

1806 Napoleon oppmuntrer jødene til å komme til Frankrike.

1851 Jødene får adgang til kongeriket Norge. Henrik Wergeland var en av de fremste talsmennene for saken.

1881 Jødeforfølgelser i Russland som fører til emigrasjon mot Amerika, Vest-Europa og Palestina.

1882 Voldsomme jødeforfølgelser i Russland fører også til utgivelsen av Leo Pinskers bok Autoemansipasjon, som tar til orde for et jødisk nasjonalhjem.

1882-1904 Første store jødiske immigrasjonsbølge til Palestina.

1896 Theodor Herzl utgir Der Judenstaat, som krever opprettelse av en jødisk stat ved internasjonal overenskomst.

1894-1906 Dreyfus-saken i Frankrike.

1914-18 Under første verdenskrig går det ottomanske riket sammen med Tyskland og Østerrike mot Frankrike, Storbritannia og Russland. Britiske tropper går inn i Jerusalem i 1917.

1917 Balfour-deklarasjonen, som lovet jødene et nasjonalt hjem i Palestina, med forsikring om at det ikke skulle skje til fortrenghet for landets ikke-jødiske innbyggere.

1922 Folkeforbundet gjør Palestina til britisk mandatområde. Jødisk immigrasjon tar seg enda mer opp.

1933 Nazistenes maktovertakelse i Tyskland fører til stor økning i innvandringen til Palestina.

1939-45 Holocaust (Shoah). Tilintetgjørelse av europeiske jødiske samfunn ved utsultning, arbeid, av mobile drapsgrupper (Einsatzgruppen) i tidligere Sovjetunionen, og ved gassing i utryddelsesleire i Polen (Auschwitz-Birkenau, Majdanek, Sobibor, Chelmo, Belzec, Treblinka). Ca. 6 millioner jøder ble drept.

1947 Britene overlater Palestina-spørsmålet til FN, som vedtar en delingsplan for en arabisk og en jødisk stat. Planen avvises av araberne, som fortsetter sine angrep på den jødiske befolkningen.

1948 Staten Israel grunnlegges. David Ben-Gurion blir landets første statsminister. Dagen etter invaderes den nye staten av fem arabiske land. Stor innvandring til Israel fra Europa og muslimske land.

1949 Israel undertegner en våpenhvile med sine arabiske naboer. Jordan nekter israelere adgang til de hellige stedene i Øst-Jerusalem.

1950 Nasjonalforsamlingen Knesset vedtar «loven om tilbakekomst», som fastslår enhver jødes rett til å bo i Israel.

1956 Egypt nasjonaliserer Suezkanalen. Israel angriper egyptiske baser i Sinai, og klarer å åpne Akababukta for sine skip.

1964 Araberlandene danner Palestinas frigjøringsorganisasjon – PLO.

1967 I seksdagerskrigen erobrer Israel Golanhøyden, Sinai, Vestbredden, Gazastripen og Øst-Jerusalem.

1968 PLO trapper opp sine aksjoner mot Israel.

1973 Egypt og Syria angriper israelske stillinger på Golanhøyden og i Sinai (Yom Kippurkrigen). Israel tar tilbake Golan, men avstår områder i Sinai til Egypt.

1977 Menachem Begin blir statsminister. Økning av jødiske bosettinger i de okkuperte områdene.

1978 Egypts president Anwar Sadat besøker Jerusalem, og året etter underskrives en fredstraktat mellom Egypt og Israel.

1982 Israel invaderer Libanon, og PLO må trekke seg tilbake.

1987-91 Den første Intifadaen (palestinsk oppstand på israelsokkuperte Vestbredden og i Gaza).

1992 Yitzhak Rabin blir statsminister.

1993 «Osloavtalen» mellom Israel og PLO blir underskrevet. Gaza-Jeriko avtalen anerkjenner oppbyggelsen av et palestinsk selvstyre i to autonome soner.

1994 Israel undertegner en fredsavtale med Jordan.

1995 Yitzhak Rabin blir drept i et attentat av en religiøs ekstremistisk israeler.

1996 Benjamin Netanyahu velges til ny statsminister.

1998 Fredsavtale undertegnet 23. oktober av den palestinske presidenten Yasser Arafat og statsminister Netanyahu.

1999 Valg i Israel hvor arbeiderpartisten Ehud Barak blir valgt som ny statsminister.

2000 Starten på den andre Intifadaen.

Feb. 2001 Valg av en nasjonal samlingsregjering styrt av Ariel Sharon.

2002 Militære operasjoner av Tsahal på Vestbredden. President Bush legger fram «Road map for peace in the Middle-East» som var for oppstarten av en egen palestinsk stat og reformer av de palestinske autoritetene.

2003 Mahmoud Abbas blir palestinsk statsminister.

2004 Fortsetter å bygge en separasjonsmur mellom Israel og de arabiske territoriene. Arafat dør i Paris, Frankrike.

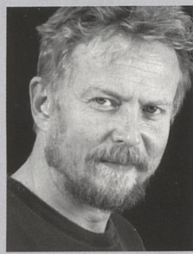
2005 Starten på israelske tilbaketrekninger fra Gaza-stripen.

2006 Den libanesiske Hizballah-gerilliaen truer israelske posisjoner, og deres leder (Nasrallah) erklærer åpen krig mot Israel. Landoperasjoner av Tsahal i Libanon. Bombardering av Beirut.

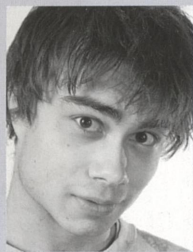

DENNIS STORHØI *Tevye*

er utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Ble ansatt ved Oslo Nye i 1991. Har spilt bl.a. George (*Hvem er redd for Virginia Woolf?*), Doolittle (*My Fair Lady*), Albin (*La Cage aux Folles*), Willy Loman (*En handelsreisendes død*) og Peer (*Peer Gynt-verdensborger av gemytt*). Har vært tilknyttet flere institusjonsteatre og medvirket i film og TV (bl.a. *Seks som oss*, *Ved kongens bord*). Fikk Teaterkritikerprisen 2002/03 og Oslo bys kunstnerpris for George i *Hvem er redd for Virginia Woolf?* og Komiprisen 2004 for Albin i *La Cage aux Folles*.

ELI ANNE LINNESTAD *Golde*

er utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Ble ansatt ved Oslo Nye Teater i 1967. Har medvirket i bl.a. *Vintereventyret*, *En midsommernattsdrøm* (Titania/ Hippolyta), *Hamlet* (Dronning Gertrud), monologene *Bag Lady/ Ringeren & Notre Madame*, *Hvite dager* og *Det minner meg om Oslo*. Film- og TV-produksjoner inkluderer bl.a. spillefilmene *Ingen roser takk*, *Elling* og *Budbringeren*. Rollen som Betsy i sistnevnte skaffet henne Amandaprisen i 1997. Ble Hedda-nominert for tittelrollen i *Fru Inger til Østråt* (Riksteatret).

ALEXANDER RYBAK *Spellemann*

kom til Norge fra Hviterussland med sine foreldre seks år gammel. Han studerer fiolin på andre året ved Barratt Due musikk institutt og vant i fjor *Kjempejansen*; NRKs store talentkonkurranse. I tillegg til å spille fiolin synger han, skriver tekster og komponer/arrangerer musikk. Jobber også som trener ved Friskis&Svettis. Har medvirket i den internasjonale suksessoppsetningen *Some Sunny Night*, med forestillinger i Kina, Belgia og USA. Rollen i *Spellemann på taket* er Alexanders første store musikalrolle.

STINE BUER *Tzeitel*

er utdannet journalist ved Høgskolen i Volda og har gått på Romerike Folkehøgskole. Har de siste elleve årene arbeidet i NRK: bl.a. *Go'Elg* (regi/programleder), *Søsterens Verden* (manus/ regi, Prix Jeunesse-vinner), *Reser* (programleder, Gullruten-vinner), Norsk Grand Prix (programleder), *Melonas* (skuespiller/manusforfatter, Komiprisen 2005) og *Barnas Supershow* (regissør, Gullruten-vinner 2006). Har spilt Annika i *Pippi Langstrømpe* (1985) og Liesl i *The Sound of Music* (1988); begge på Chateau Neuf. Gjestet oss i 2005 som Turte i *Jul i Blåfjell*.

JANNIKE KRUSE JÅTOG *Hodel*

er utdannet ved Teater- og Operahøgskolen i Gøteborg og Norges Musikkhøgskole. Er kjent fra oppsetninger ved Nationalteatret (Sonja i *Reisen til julestjernen*), Riksteatret (Annie Oakley i *Annie Get Your Gun*), Det Norske Teatret (*Musical Musikall!*, *Keisaren av Portugalia*, Sheila i *Hair*) og TV (bl.a. *Nissene på låven*, *Drømmefangeren*, *Slangebæreren*). Har sunget med bl.a. Oslo Filharmoniske Orkester, Gøteborg Symphonic Band og Pitsj. Har tidligere gjestet oss som *Den syngende Frøken Detektiv* og Maria (understudy) i *West Side Story*.

EMILIE CHRISTENSEN *Chava*

er utdannet ved musikk/dans/dramalinjen ved Foss videregående skole og scenografilinjen ved Romerike Folkehøgskole. Har tidligere medvirket i oppsetninger ved Nationalteatret, i Fossrevyen, dubbet animasjonsfilm og arbeidet teknisk med flere teaterproduksjoner. Som sanger har hun bl.a. hatt oppdrag for NRK, Nobels Fredspris, Oslo Jazzfestival, Cosmopolite og Borderline Big Band. Får nå sin profesjonelle debut som skuespiller med rollen som Chava.

CAMILLA WINTHER KOGSTAD *Shprintze*

er 13 år gammel og går i 8. klasse. Hadde ingen teatererfaring da hun i 2005 kom med i vår musikal *Olsenbanden jr. på Circus*. Etter dette har hun medvirket i spillefilmen ved samme navn, blitt utgitt på CD (Olsenbanden-musikken) og medvirket i NRK-hørespillet *Frøken Detektiv og det hemmelighetsfulle loftet*. Spiller spiss på Jenter 93 i Skeid.

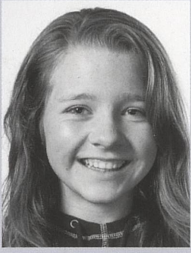
EMILIE SKOLMEN KAAFJELD *Shprintze*

går i 9. klasse. Har spilt tittelrollen i musikalen *Annie* (Sentrum Scene) og July i *Annie 2* (Chateau Neuf). Har også medvirket i *Putti Plutti Plott*, operaen *Libertad* og showene *Shubaduba* og *Soria Moria*. I TV har hun vært programleder i *Julemorgen* og vært med i *Johnny og Johanna*. Deltok i MGP jr. som åtteåring med den selvskrevne sangen *Febersky*. Hadde hovedrollen i hørespillet *Leketøysbanditten*. Har medvirket på diverse CD-utgivelser, bl.a. med Elisabeth Lindland og Nissa Nyberget. Gjester oss for første gang.

JOHANNE FALKENBERG *Bielke*

går i 6. klasse. Har sunget i korene Alfa og Fresco i 6 år og danset på Spin Off. Spiller fotball i Lyn og rir. *Spellemann på taket* er hennes første store teateropptreden.

AMALIE KROGH SUNDBØ *Bielke*

er 14 år gammel og går i 8. klasse. Har danset i den norske og internasjonale finalen i Melodi Grand Prix jr., dubbet animasjonsfilm og vært med på CD-utgivelser med Oslo Soul Children og Olsenbanden jr. Danser i Kompaniet på Vinderen Dansestudio. Var med i vår musikal *Olsenbanden jr. på Circus* i 2005 og senere filmen ved samme navn.

TROND FAUSA AURVÅG *Motel*

er utdannet ved Statens Teaterhøgskole og debuterte på Oslo Nye i 2001 med tittelrollen i *Amadeus*. Har spilt bl.a. Han i *Tatt av kvinnen* (også på film) og Benjamin Braddock i *Mannomsprøven*. Medvirket i Jo Strømgrens *Departementet*. Film- og TV inkluderer bl.a. *Nissene på låven*, kortfilmene *1732 Høtten* og *Døren som ikke smakk*, og hovedroller i spillefilmene *Andreaskorset* og *Den brysomme mannen* (Amanda 2006-Beste mannlige skuespiller). Har regissert kortfilmene *Trofast* og *Alene menn sammen* (Amanda 2006-Beste kortfilm).

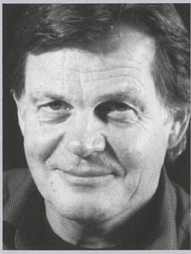
ESPEN ALKNES *Perchik*

er utdannet ved NISS. Har vært med i oppsetninger i regi av Thesbiteatret (bl.a. Ferdinand i *Stormen*, Cassio i *Othello*), Vardeteatret, Stephen Hutton, Norsk Dramatikkfestival (bl.a. stykker av Jesper Halle, Lars Vik), Samtidsfestivalen, turneforestillinger og spel. Har også medvirket i spillefilm, TV-produksjoner (bl.a. *Torpedo*, *Ran*) og kortfilm. Regioppgaver inkluderer både *InvolveYourself* (landsomfattende turne for vidg. skoler), samt oppgaver for Ulsrudteatret og næringsliv. Gjestet oss i fjor i *Jul i Blåfjell*.

BARTEK KAMINSKI *Fyedka*

er utdannet ved Statens Teaterhøgskole (1999-2002). Har arbeidet ved Rogaland Teater (*Medmenneske*, *Seinsommardansen*, *A Clockwork Orange*), Trøndelag Teater (*Lilleskogen*), Torshovteatret (*Limbo*) og medvirket i *Departementet* med Jo Strømgren Kompani. Har tidligere gjestet oss som Lille-Lars i *Utlendingen* (2005) og Laertes i *Hamlet* (2006).

ANDERS HATLO *Lazar Wolf*

er utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Debuterte på Oslo Nye Teater i 1970. Har medvirket i bl.a. *Crazy For You*, *Mysteriet Myrna Vep*, *Cabaret* (Teaterkritikerprisen 2000/01 for rollen som Konferansieren), *Chicago* (Billy), *My Fair Lady* (Pickering), *La Cage aux Folles* (Pierre), *Sound of Musvik*, *West Side Story* (Konstabel Krupke) og *Hamlet* (Polonius). Har også vært tilknyttet Den Nationale Scene og Nationalteatret. Er kjent fra film og TV: bl.a. *Helmer og Sigurdson*, *Hotel Cæsar* (Hilding) og *Olsenbanden jr.* (Hermansen) på film, TV og teater

KARI-ANN GRØNSUND *Yente*

er utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Ble ansatt ved Oslo Nye Teater i 1976. Har medvirket i bl.a. *The Rocky Horror Show*, *Dampen*, *Peter Pan* (Wendy), *Guys and Dolls* (Sarah), *Frankie og Johnny* (Frankie), *Elling og Kjell Bjarne*, *Utlendingen* og *Det minner meg om Oslo*. Har arbeidet ved Den Nationale Scene, Trøndelag Teater og i film og TV (bl.a. spillefilmen *Over stork og stein*, Barne TVs *Lillys butikk*). Står bak tekstene til *Solsikkebarna*, *Jakten på den gamle julesangen* og *Musikalske eventyr*.

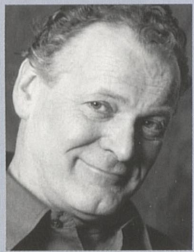

MADS HENNING JØRGENSEN *Mordcha*

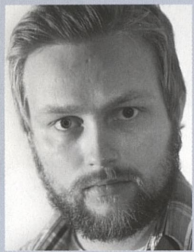
er utdannet ved Statens Teaterhøgskole, og har hatt oppgaver ved mange av landets teatre. Har medvirket i en rekke produksjoner for TV, bl. a. *Ørnen* (Danmarks Radio), *Kodenavn Hunter* (NRK), *24:e* (TV3), *Hotel Cæsar* (TV2), *Deadline Torp* (NRK), *Melonas* (NRK) og *Soria Moria* (NRK). Han har de siste årene medvirket i teaterforestillingerne *Ras* (Den Nationale Scene), *Hamlet* (Teater Ibsen), *Saturday Night Fever* (Chat Noir), *Don Juan* (Det Norske Teatret) og *Forbrytelse og straff* (Riksteatret). Gjester oss nå for første gang.

BREDE BØE Mordcha

har siden 1987 medvirket i en rekke revyer og show. Først i Moss/ Fredrikstad, og siden 1994 på ABC-teatret, Chat Noir og Dizzie Showteater. Har gjort soloshow som bl.a. *Brede Bøe på oppfordring* og medvirket i bl.a. *Helt i hundre* (Dizzie) og *På nett med byen*. Film og TV inkluderer bl.a. *Hilde og Brede-show* (TV2), *Det gode selskap* og *Olsenbanden jr. på rocker'n*. Er kjent som en dyktig imitator og vokalist. Har tidligere gjestet oss i *Skyfri himmel* og *My Fair Lady*. Er tildelt Leif Justers ærespris. Har også 12 år i Moss bystyre bak seg.

PER SKJØLSVIK Rabbiner

har vært ansatt ved Oslo Nye Teater som dukkespiller-/skuespiller siden 1986. Har medvirket i bl.a. *Cabaret* (Herr Schultz), Heddapris-vinneren *Amadeus*, *Chicago*, *Manndomsprøven* og dukketeateroppsetninger som *Hedda Gabler* (Assessor Brack), *Stormen* (Prospero), *Albert Åberg* (Pappa), *Aladdin og den magiske lampen* og *Mummitrollet og det usynlige barnet*. Spiller Snekker Andersen i vår årvisse *Jul med Prøysen og snekker Andersen*. Har medvirket i film og TV og hatt diverse regioppdrag. Benyttes flittig som dubber av animasjonsfilm.

SONDRE KROGTOFT LARSEN Mendel

er utdannet ved Bårdar Akademiet, Oslo Prosjektteater og Romerike Folkehøgskole. Har de siste årene hatt en rekke oppdrag i ulike TV-produksjoner og bl.a. medvirket i NRKs *Sørgekåpen*, *Drømmefangeren* og *Slangebæreren*, TV2s *Hotel Cæsar* (Albert Lunde) og i flere kortfilmer. Har vært med i flere produksjoner for Oslo Prosjektteater, og som musikalartist hatt roller i *Jesus Christ Superstar* (Agder Teater) og *Fame* (Chat Noir/ turné). Gjester oss nå for første gang.

ANDERS ROGG Avram/Landbybeboer

ble for alvor kjent for det norske folk gjennom medvirkning i revyer og TV-serier med Tramteatret fra 1977-86. Før det arbeidet han ved Riksteatret. Fra 1986-99 var han frilanser med oppdrag for bl.a. A/S Dameteater & søn, Nordland Teater og Lattergalen Teater. I tillegg til skuespillervirksomheten var han også musiker, komponist, plateprodusent og instruktør. Var ansatt som kulturleder i Kirkens Bymisjon fra 1999-2006. Er nå frilanser. Har tidligere gjestet oss i bl.a. *Komediemordene av 1948*.

HANS RØNNINGEN Avram

har vært tilknyttet Oslo Nye Teater som dukkespiller-/ skuespiller siden 1990, og har medvirket i en rekke produksjoner (bl.a. *Hamlet* og *West Side Story*). Har skrevet musikk til *Brødrene Løvehjerte*, *Den stygge andungen*, *Hvem skal trøste Knøttet?*, *Livsmaskinen* og *Mummitrollet og det usynlige barnet*. Har også vært tilknyttet Teatret Vårt, Rogaland Teater, Torshovteatret og Det Norske Teatret (hovedrollen i Bikubesong). Film- og TV-produksjoner inkluderer bl.a. NRK-seriene *Nr. 13* og *Brigaden*.

ELI STÅLHAND Shaindel/Bestemor Tzeitel

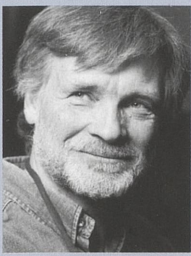
er utdannet i London, hvor hun var med i bl.a. *Cats* og *Copacabana*. Har medvirket i bl.a. *Ungen*, *Frendelaus* og *Piaf* (Det Norske Teatret), *Robin Hood* (Riksteatret), *A Chorus Line* og *I blanke messingen* (Chateau Neuf), *Lady be good* (Operafestuken), *Operahuset* (Rikskonsertene), *Dizzie Tunes' avskjedsforestilling* (solist) og i film (bl.a. *Dancer In the Dark*) og TV. Koreografioppgaver inkluderer bl.a. *Folk og røvere i Kardemomme by* og *Røde hunder* (Nationaltheatret). Har gjestet oss i *Cabaret*, *Chicago*, *My Fair Lady* og *La Cage aux Folles* bl.a.

BENTINE HOLM Shaindel/Bestemor Tzeitel

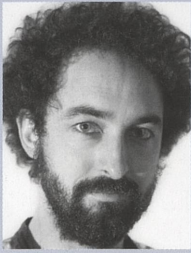
er utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Arbeidet 5 år ved Den Nationale Scene (bl.a. Hedvig i *Vildanden*, Eliza i *My Fair Lady*) og var Gudrun i *Stiklestadspelet* før hun kom til Oslo Nye i 1976. Har spilt bl.a. Polly (*Tiggeroperaen*), Eliante (*Misantropen*), Isabella (*Like for like*), Luisa (*Fantasticks*), Rosalinde (*Flaggermusen*), Blanche (*Broadway Neste*), Hope (*Anything Goes*), Detektiv Tweed (*Det ugler i mosen*), Mary Sunshine (*Chicago*), Mme. Cuculle (*La Cage aux Folles*), Fru Stein (*Appelsinene på Fagerborg*) og Fru Braddock i *Manndomsprøven*.

SIDSEL RYEN Fruma-Sarah

er utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Var tidligere tilknyttet Det Norske Teatret (bl.a. Maria i *West Side Story*, Hanna Glawari i *Den glade enke*, Eliza Doolittle i *My Fair Lady*). Ble ansatt ved Oslo Nye Teater i 1974. Har medvirket i bl.a. *Flaggermusen* (Adele), *Kiss Me Kate*, *Anything Goes*, *Crazy For You*, *Juleoratoriet*, *Cabaret*, *My Fair Lady*, *La Cage aux Folles*, *Victoria*, *Hvite dager* og *Manndomsprøven*. Har vært med i en rekke TV-produksjoner (bl.a. Leonora i *Sesam Stasjon*) og hatt mange konsertopptredener.

GARD ØYEN *Konstabel*

er utdannet ved Statens Teaterhøgskole. Har vært ansatt ved Oslo Nye siden 1970. Ingen andre av dagens skuespillere ved teatret har medvirket i flere oppsetninger enn Øyen. Av over 90 produksjoner nevner vi *As You Like It*, *Anything Goes*, *Brødrene Karamasov*, *Macbeth*, *Nattherberget*, *Idioten*, *Amadeus*, *monologen Min sønn Jesus*, *Stemmer i mørket*, *Victoria*, *En handelsreisendes død*, *West Side Story* (Doc) og *Hamlet* (1992, 2006). Har også vært tilknyttet Telemark Teater og Den Nationale Scene, og medvirket i en rekke radio- og TV-produksjoner.

ARNFINN AUSTLID *Nachum*

går nå i sitt fjerde og avsluttende år ved skuespillerlinjen på GITIS Scandinavia i Århus, den skandinaviske avdelingen av Russian Academy of Theatre Arts, GITIS, i Moskva. Er for tiden i praksis som skuespiller elev ved Oslo Nye Teater. Har bakgrunn fra bl.a. Oslo KafeTeater og Stella Polaris.

ANDRÉ DANIELSEN *danser/ dansekaptein/ koreografiassistent*

er utdannet ved Statens balletthøgskole (2002-05), hvor han også har vært assisterende pedagog i *Pas de deux*. Har medvirket i *Hair* (Det Norske Teatret), TVNorges *Dansefeber* (assisterende koreograf) og i *VG-turne 2002*. Har tidligere gjestet oss i *West Side Story*.

HEIDI RUUD ELLINGSEN *danser*

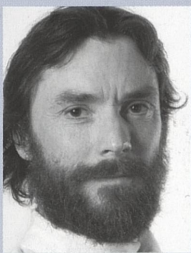
er nyutdannet fra musikkteaterlinjen ved Bårdar Akademiet (2004-06). Har vært aktiv i Narviks kulturliv i mange år og har mottatt Coop Nords kulturpris. Medvirket i fjorårets norske *Peer Gynt*-oppsetning i Egypt. Gjester oss nå for første gang.

TOM-ARILD HANSEN *danser*

er utdannet fra musikkteaterlinjen på Bårdar Akademiet og Romerike Folkehøgskole. Har flere ganger representert Norge i VM og EM i sportsdans. Har medvirket i bl.a. *Fame*, *Reisen til julestjernen* og *De tre musketerer* (Nationalteatret), *Jesus Christ Superstar* (Fjæreheia, Agder Teater), *Saturday Night Fever* (Chat Noir og Stockholm), *It's Showtime* (Chat Noir) og to sesonger av TV2s *Skal vi danse*. Underviser ved Dansefabrikken i Oslo. Har tidligere gjestet oss i *My Fair Lady* og *La Cage aux Folles*.

BIRGITTE N. LUND *danser*

er utdannet ved KHiO - avdeling Statens Balletthøgskole (2001-04). Er tidligere norgesmester i swing og rock. Har medvirket i Oslo Danse Ensembles *Swing time*, jubileumsforestillingen *100 år med egen stemme*, *Nora vs the ladies of the sea and other stories of the society*, *smuget*meny* og diverse show/events (bl.a. åpning av Ibsen året- Oslo rådhus). Har undervist ved Touch of dance og Asker Dans og Ballettskole. Gjester oss for første gang.

JAN IVAR LUND *danser*

er utdannet ved Fagerborg vidg. skole-ballettlinjen og pedagogutdannet ved KHiO. Var i en årrekke aktiv sportsdanser. Har vært medlem av Jo Strømgren kompani, Carte Blanche og siden 1995 ODE, som han også har koreografert for. Har arbeidet med koreografer i inn- og utland (Kjersti Alveberg, Sølvi Edvardsen, Ina Cristell Johannesen, Jens Ølstberg mfl.) og medvirket i frie grupper, musikaler (bl.a. *Cats*, *West Side Story*, *Black rider*) og TV. Var jurymedlem i *Dansefeber 2005*. Tidligere gjestet oss i *Chicago*, *My Fair Lady* og *La Cage aux Folles*.

JON TORGER STORSNES *danser*

er utdannet ved musikkteaterlinjen på Bårdar Akademiet (2004-06), Spin Off (forstudium i dans, 2003-04) og danselinjen på Stange vidg. skole. Har medvirket i bl.a. *Hair* (Det Norske Teatret), *Den fjerde nattevakt* (Den Norske Opera), *Askepott* (Torshovteatret) og *Mack & Mabel* (Hedmark Teater). Har også hatt oppdrag for NRK og TV2. Gjester oss for første gang.

ANDERS THORESEN *danser*

er utdannet fra musikkallinjen ved Ballettakademiet i Gøteborg og London Studio Centre. Arbeider som sanger, danser og koreograf. Har medvirket i bl.a. Sven-Ingvars *Mer glød enn noensinne*, *West Side Story* (Chateau Neuf), *Saturday Night Fever* (Chat Noir), Oslo Danse Ensemble, MGP, musikkvideoer, events og TV. Har vært engasjert ved Wallmanns Salonger og Golden Hits i Stockholm og Oakleys i Göteborg. Koreograferer for events og turneer og underviser i dans. Har tidligere gjestet oss i *Cabaret* og *La Cage aux Folles*.

SØREN RAUN THØGERSEN *danser*

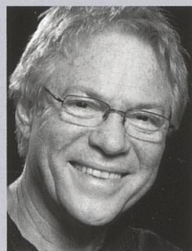
har bachelorgrad i dans fra Kunsthøgskolen i Oslo (2002-05). Har senest medvirket i danseforestillingene *Heritage dance pro* av Bright Wamwamduka, *Flyt med Blendbox* og *The Flight* av Siv Gaustad. Var med i TVNorges *Dansefeber* og TV2s *100 år med egen stemme*. Er også sett på TV i NetComs musikalreklame. Synger i Oslo fagottkor. Gjester oss for første gang.

BETZY PARELIUS WAMMER *Landsbybeboer, regiassistent/ sanginnstudering*

er utdannet ved Norges musikkhøgskole og Statens Operahøgskole. Ved Oslo Nye har hun vært regiassistent og ansvarlig for sanginnstudering for flere store produksjoner.

OLAV MIDTTUN LIE *Landsbybeboer*

er utdannet ved toppidrettslinjen (fotball) ved Sandefjord vidg. skole og ved musikk- og teaterlinjen på Romerike folkehøgskole, hvor han bl.a. spilte Tevye i *Spellemann på taket*. Har medvirket i barneteater og russerevy, og opptrådt med egne sanger ved festivaler m.m. I år var han instruktør og tekstansvarlig for *Steinerskolens skolerevy* (Oslo).

SVEIN STURLA HUNGNES *regi/ oversettelse*

er skuespillerutdannet ved Statens Teaterhøgskole. Har spilt betydelige roller på teater og i film og TV. Kan vise til en rekke regioppgaver: bl.a. *Stones in His Pockets*, *De tre musketerer* og *Tolvskillingsoperaen* (Nationaltheatret), *As You Like It* (Det Norske Teatret), *Engler i Amerika* (Rogaland Teater), *Hamlet* (Trøndelag Teater), *Hedda Gabler* (Riksteatret og Teatret Vårt) og *Nordahl i våre hjerter* (Den Nationale Scene). Ved Oslo Nye Teater har han regissert bl.a. musikalsuksessene *Cabaret*, *Chicago*, *My Fair Lady*, *La Cage aux Folles* og *West Side Story*, Hedda-prisvinneren *Hvem er redd for Virginia Woolf?*, *Bernarda Albas hus*, *Victoria*, *En handelsreisendes død* og *Manndomsprøven*. Har regien på den årlige *Peer Gynt*-oppsetningen på Gållå, hvor han i en årrekke også spilte Peer. Har vært kunstnerisk rådgiver og fast instruktør ved Nationaltheatret og konstituert teatersjef ved Riksteatret. Tiltrådte som teatersjef for Oslo Nye Teater i 2002.

MARIANNE SKOVLI AAMODT *koreografi*

er utdannet ved Randi Frønsdals dansestudio, Operaens ballettskole og fra studier med Molly Molloy og Anna Price i Paris, hvor hun også arbeidet som danser. Har vært med i kompanier som ODE, Carte Blanche, Studio Oscar og Norsk danse teater, og vært danser, stager og/eller koreograf for TV (bl.a. TV2s *100 år med egen stemme*), revyer og musikaler (bl.a. *A Chorus Line*, *West Side Story*, *Cats*, *Jungelboken* (Oslo/Stockholm)). Har undervist i inn- og utland. Har tidligere gjestet oss som koreograf for bl.a. *Cabaret*, *Chicago*, *My Fair Lady* og *La Cage aux Folles*.

SIRI LANGDALEN *scenografi*

er utdannet ved Statens håndverks- og kunstindustriskole, Arkitekt- og kunstskolen i Oslo og King Alfred's College i England. Har siden 1980 hatt scenografioppgaver ved de fleste av landets institusjonsteatre. Er ansatt i NRKs dramaavdeling hvor hun har hatt scenografien til en rekke store produksjoner: bl.a. *En udødelig mann* (den unge Henrik Ibsen), *Seier-Svarte Sekunder* og *Ved kongens bord*. Er for tiden i gang med dramaavdelingens filmatisering av *Berlinerpøplene* og *Eremittkrepesen*. Har tidligere gjestet oss som scenograf for bl.a. *Nattherberget*.

METTE JACOBSEN *kostymer*

har siden 1986 arbeidet som scenograf/ kostymedesigner for nærmere 70 teater-, revy- og danseoppsetninger, spel og kulturarrangementer: bl.a. *Jungelboken* (Det Norske Teatret), *My Fair Lady*, *Peer Gynt* og *En midtsommernattsdrøm* (Riksteatret), *Hamlet* (Trøndelag Teater), *Brødrene Løvehjerte* og *Ronja Røverdatter* (Rogaland Teater), *Jesus Christ Superstar* (Gøteborgsoperaen/ Trøndelag Teater) og *Hair* (Chinateatern, Stockholm). Har gjestet oss som kostymedesigner for bl.a. *Utlendingen*.

JULIE A. CLARK masker

er engelsk og utdannet ved Ware College (2 år) og London College of Arts and Fashion (3 år) innen frisør, parykk, sminke og spesialeffekter. Har spesialisert seg på sistnevnte med maskelegging med prostetiske løse deler. Lager også spesialeffekter til film. Underviser ved Art Complexion innen spesialeffekter og holder regelmessig kurs for nye i bransjen. Ansatt ved Oslo Nye de siste 18 årene. Har hatt ansvar for masker til bl.a. *Crazy For You*, *Mysteriet Myrna Vep*, *Dracula*, *Den syngende Frk. Detektiv*, *La Cage aux Folles* og *Sound of Musvik*.

ANDERS BUSCH lysdesign

har hatt lysdesign/scenografi for en rekke produksjoner: bl.a. *Stolt hvit og vanskelig* (OJ), *Fritt gående Hope*, *Jeg er ikke Dina* (A. K. Herland), *Pikkpreik* (N. O. Oftebro), *Back to Broadway* (Conradi/Werner/Stokke/Adrian), *Kjørberg*, *Blunck og Werner* og *Fartøy Valen*. Har vært lysmann hos Norsk Film (1991-98) og lystekniker m.m. på en rekke turneer/ konserter (bl.a. *Nordic Music Awards* m. Tina Turner/Robbie Williams/ Kylie Minoge/Westlife, A-HAs verdensturne). Har spilt med ulike band og hatt diverse TV-/radio-opptredener.

ERLING JØRGENSEN lyddesign/lydteknikk

arbeidet med lilyd, festivaler og rockeband fra 1968-72. Deretter fulgte en periode med lydarbeid på Norsk film (1972-78). Var frilans musikkstudiotekniker fra 1973-87, og så eier av plateselskapet Octave musikk fra 1978-85. Ble deretter medeier i Ambience Studio i 10 år (1990-2000). Har vært produsent på ca. 20 plater. Ansatt som lydsejef på Oslo Nye Teater siden 1978, med ansvar for lyddesign til en rekke store musikaloppsetninger bl.a.

ATLE HALSTENSEN musikalsk ledelse/ musikkarrangementer

er utdannet ved Griegakademiet og Sweelinck Music Conservatory (Amsterdam). Har komponert flere bestillingsverk (bl.a. *The Evolving European* for Bergen Filharmoniske Orkester) og musikk fremført av bl.a. Ole Edvard Antonsen, Solveig Kringlebotn, filharmoniske orkestre og konsertproduksjoner i inn- og utland, samt komponert/arrangert for en rekke teateroppsetninger (bl.a. *Peer Gynt - World citizen by nature*). Var musikalsk ansvarlig/komponist/ kapellmester ved *Spellemannsprisen* 2004-05-06. Har turnert som musiker og medvirket på flere CD'er.

Teaterkjeller'n - perfekt start og avslutning av teaterbesøket

TEATERKJELLER'N er sentralt plassert i Centralteatret og er et ypperlig sted både å starte og avslutte teaterbesøket. Bestill gjerne bord på forhånd. Vi tar imot reserverasjoner for større og mindre selskaper og ulike arrangementer. Vi har en lekker og variert meny, og en hyggelig bar hvor man kan ta seg et glass før og etter forestilling, og ikke minst i pausen.

Kunstnerliv i Teaterkjeller'n

Søndagens Kulturbuffet står klar også til våren. Et stjernespekket lag av kunstnere gir deg innblikk i liv og karrierer: bl.a. Lasse Kolstad, Helge Reiss, Marianne Krogness og Anders Rogg. Noen av kunstnerne fra høstens program gjentar suksessen i vår, bl.a. Elsa Lystad og Dag Frøland.

Bestill Kulturbuffet på tlf. 22 20 18 48

For bordbestilling og nærmere informasjon: www.teaterkjellern.no

Sulten?
Sulten på teater?
Sulten før teater?
Sulten etter teater?

Om vi ikke kan love deg scenekunst, kan vi hjelpe deg både før og etter!

Eksempler på noen av våre klassikere:

- Varm, fransk gratinert løksuppe
- Salat med grillet Chèvre og ovnsbakt tomat
- Helstekt smørtunge, champignons, kapers og tomat
- Sprøstekt andelår "confit"
- Vår store dessertvogn!

Med vår sentrale beliggenhet ved Egertorget, er vi et naturlig møtested over små og store retter. Høy brasseriestemming og lav terskel i Oslos mest franske restauranthus fram til vårt kjøkken stenger kl. 23.00. Åpent alle hverdager. Egne rom for grupper.

BRASSERIE FRANCE

Vårens forestillinger på Oslo Nye Teater:

EN HIMMEL FULL AV STJERNER
av Knut Nærum

Det er forbausende lett å være kjendis. Helt til man blir oppdaget.

OSLO NYE CENTRALTEATRET

– Herlige stjernefakter
VG

– Festlig fjas av tydelig nærumsk merke
Dagbladet

Med bl.a. Marika Enstad, Kyrre Haugen Sydness, Helle Haugen, Lene Kongsvik Johansen, Hans Jacob Sand, Anderz Eide, Christian Rubeck.
Regi: Ivar Tindberg

Spilles t.o.m. 17. mars

Trollmannen fra Oz

OSLO NYE TRIKKESTALLEN

Et visuelt og fantasieggende fyrverkeri av en forestilling.
Passer for barn fra 4 år.

Med Suzanne Paalgard, Marianne Edvardsen, Stein Kiran, Knut Wiulsrød, Mads Buer, Bjørn Håkon Moan.

Regi: Kenneth Dean

Spilles vårsesongen 2007

22:32 23. MARS 07

ØYET SOM SER
LARS SAABYE CHRISTENSEN

OSLO NYE CENTRALTEATRET

Ny forestilling av Lars Saabye Christensen, delvis bygget på novellen «Grisen» fra boken *Oscar Wildes heis*.

Med bl.a. Birgitte Victoria Svendsen, Kyrre Haugen Sydness, Geir Kvarme, Unni Evjen, Helle Haugen, Ivar Nørve, Trine Wenberg Svensen, Assad Siddique, Kaia Foss.
Regi: Petter Næss

Urpremiere 23. mars

EKSTRAFORESTILLINGER!

OSLO NYE CENTRALTEATRET

– Latteren smeller i taket

– de fire skuespillerveteranene får vist musikalitet, revy- og kabarettalent i massevis
Aftenposten

Det minner meg om
OSLO
en Oslo-kabaret av Asleik Engmark

Med Kari-Ann Grønsund, Helle Haugen, Eli Anne Linnestad, Birgitte Victoria Svendsen.
Regi: Line Rosvoll

Spilles som matiné:

3., 7., 10., 15., 17., 21. februar, 28. og 31. mars

Kaffe og kake i Teaterkjeller'n etter forestilling (inkl. i prisen)

OSLO NYE BYENS EGET TEATER

Billettbestilling: 22 34 86 80, 815 33 133 eller på posten. www.oslonye.no

Depotbiblioteket

07sd 03 511

SHOW & SCENE

OSLO NYE HOVEDSCENEN
Rosentrantzgt. 10. Billetter: tlf. 22 34 86 80/ 86. For mere info: www.oslonye.no

For hotellpakke:
Tlf: 23 08 02 00
show@thonhotels.no

